

pårørende har al mulig grund til at følge sig svigtet.

Forslagsstillerne ønsker præciseret, at der skal foregå en konkret rådgivning og vejledning af de pårørende, hvis disse ønsker det, og denne skal både være præcis og kontant (mulighederne for økonomisk støtte m.v.) og samtidig være en reel mulighed for de pårørende til at tale deres situation igennem, hvis det er deres ønske.

Det er i den forbindelse af stor betydning, at det personale, som udfører dette arbejde, er i besiddelse af social forståelse og konkret viden om de pårørendes muligheder. Her tænkes bl.a. på, at deltagelse i samtalegrupper som f.eks. »fangeenkerne« kan være af betydning for den/de pårørende, og under rådgivning bør sådanne aktiviteter eksempelvis inddrages som muligheder for de pårørende.

Forslagsstillerne ønsker at fastholde det princip, som er opstillet i omtalte cirkulære, punkt 3, og hvor det præciseres, at »hvor ikke ganske særlige modhensyn gør sig gældende, må der ikke af anstalten rettes skriftlig eller mundtlig henvendelse, herunder ved hjembesøg, til en indsats pårørende, medmindre samtykke forud er indhentet.«

For det fjerde foreslås besøgsfaciliteterne forbedret. Disse er af ganske vekslende kvalitet i de enkelte anstalter og arresthuse. Overvejende er de dog fattigt udstyret, klinisklignende celler, der ikke indbyder til nogen dybere kontakt. Forslagsstillerne foreslår, at der skal være mulighed for længerevarende besøg med mulighed for overnatning, hvis dette ønskes. Den besøgende og den indsatte skal have mulighed for at lave mad, og der skal være faciliteter for børn. Der tilstræbes især bedre muligheder for privatliv under besøgene. Det vil bl.a. sige, at man ikke føler sig overvåget, og at man ikke kan høre, hvad der foregår i besøgsværelset ved siden af. De færreste mennesker er i stand til at fungere i et seksualliv på forud fastlagte tidspunkter – midt på dagen. Derfor foreslås muligheder for overnatning.

For det femte ønskes det præciseret, at besøgende familiemedlemmer ikke må underkastes en ydmygende behandling. Dette er ganske vist præciseret i forvejen i besøgs-cirkulæret, men i praksis begrænses ydmygelsen til restriktioner mod afklædning af besøgende.

Forslagsstillerne tænker især på, at mange besøgende gerne vil have sig frabedt, at fængselspersonalet uopfordret begynder at omtale den indsatte, at kvindelige besøgende godt kan føle det ydmygende at blive befamlet af en mandlig fængselsbetjent med en mobil metal-detektor, når der udmær-

ket kunne anvendes detektorkarm, at bedstemors glæde ved at have båret en kage (uden indbakt fill!) godt kan aftage noget, når den er blevet til smulder, før den når ind til den indsatte, at et stykke bart brød med en fiskefilet ved siden af godt kan betragtes som et forskriftsmæssigt stykke smørrebrød, at indsatte bøsser og lesbiske godt vil kunne få besøg af en partner med samme ret til samvær som andre, uden at de skal bede specielt om det og uden at skulle modtage utidige kommentarer i den anledning. For blot at nævne nogle få af de mange eksempler på ydmygende behandling af de indsattes pårørende.

For det sjette foreslås, at den indsatte får ret til en hyppig telefonisk kontakt med ægtefælle, samlever, børn eller forældre. Forslaget begrundes dels i, at noget sådant vil gøre det lettere at opretholde kontakten, men især vil en sådan løbende telefonisk kontakt fjerne noget af den spænding, som ligger over et besøg, og som ofte gør det til en flad fornemmelse. Kathrine Telcs siger herom i Berlingske Tidende den 21. december 1984: »Selv om jeg længes efter min mand, kan jeg alligevel være meget nervøs før et besøg. Det kræver virkelig styrke, fordi man skal komme med et overskud og være glad og positiv og gøre som om omgivelserne ikke betyder noget. Når jeg går ud gennem fængslets port, er jeg skuffet, bitter og føler mig helt tom. Det tager flere dage, før jeg genvinder mit humør.«

3. Økonomiske og administrative konsekvenser

Forslaget forudsætter konvertering af et antal stillinger fra vagtpersonale til fagligt personale, der kan udføre den foreslåede rådgivning, vejledning m.v. En sådan vil imidlertid være omkostningsfri.

De økonomiske konsekvenser af ændringerne i sociallovgivningen kan ikke beregnes præcist; men såfremt det antages, at ændringen vil få betydning for 600 personer, og at halvdelen af disse er i arbejde, mens den anden halvdel modtager den laveste bistandshjælp, vil merudgiften andrage ca. 15.000.000 kr., svarende til prisen for 77 pladser i anstalter og arresthuse. Et aldt i recidivprocenten på 1-2 vil modsvare merudgiften.

Merudgiften til hyppigere telefonsamtaler betragtes som minimal, i særdeleshed hvis reglen om at den indsatte selv skal betale opretholdes. Forslagsstillerne finder det rimeligt, at institutionen betaler, så længe der ikke er indført fangeløn.

Ombygningen af besøgsfaciliteterne vil kræve en række engangsudgifter, som ikke umiddelbart kan opgøres.